



Miljöenheten

Egenkontroll vid byggarbetsplatser

Alla som bedriver en verksamhet som kan påverka hälsa och miljö ska enligt miljöbalken utföra en egenkontroll. Egenkontroll behövs för att se till att verksamheten följer miljöbalkens krav på hänsyn till hälsa och miljö, men också för att kunna förhindra att allvarliga skador eller att utsläpp sker. Den som ansvarar för en byggverksamhet har ansvar för att skaffa sig den kunskap som behövs med avseende på både typ av verksamhet och i vilken omfattning den ska bedrivas. Det behöver också finnas rutiner för att kontrollera, planera och följa upp verksamheten. Detta görs bäst genom att ta fram en anpassad och fungerande egenkontroll för din verksamhet.

Här presenteras några områden som är viktiga att kontrollera. Observera att den verksamhet du bedriver kan behöva ännu mer omfattande kontroll än de exempel som tas upp här. Din verksamhet kan även beröras av annan lagstiftning än miljöbalken och dess föreskrifter.



Förorenad mark

Informera miljöheten

Innan du börjar gräva i mark där det finns risk för föroreningar måste du ha undersökt marken.

Om en förorening upptäcks som kan medföra skada eller olägenhet på människors hälsa eller miljön ska du kontakta miljöheten.

Enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (SFS 1998:899) är det förbjudet att gräva bort en förorening eller vidta annan åtgärd utan att först anmäla detta till miljöheten. Anmälan ska skickas in minst sex veckor innan arbetet påbörjas.

Länshållningsvatten

Länshållningsvatten är dagvatten (regnvatten), inträngande grundvatten eller processvatten som ansamlas i schakt eller på ytor. Vattnet kan innehålla olika typer av föroreningar som kan skada miljön.

Miljöheten ska kontaktas innan du släpper ut länshållningsvatten till mark, dagvattenledning eller vattendrag. Vattnet behöver i princip alltid kopplas till en slam- och oljeavskiljare innan det släpps ut. I vissa fall kan kompletterande rening behövas genom exempelvis sand- eller kolfilter. För att få information om länshållningsvattnets föroreningsinnehåll behöver provtagning göras. Det finns mer information i miljöhetens informationsblad om hantering av länshållningsvatten.

Avfall

Du är skyldig att sortera ut och omhänderta olika typer av avfall var för sig.

Enligt avfallsförordningen (2020:614) ska du sortera ut bygg- och rivningsavfall enligt åtminstone följande avfallsslag

- trä
- mineral som består av betong, tegel, klinker, keramik eller sten
- metall
- glas
- plast
- gips

Observera att ovanstående avfallsslag ska förvaras skilda från varandra och från annat avfall.

Du ska utöver ovanstående också sortera ut

- elektriska eller elektroniska produkter
- batterier
- förpackningar
- spilloljor
- farligt avfall
- brännbart avfall

Farligt avfall

Farligt avfall som uppkommer ska förvaras så att det inte kan komma ut i mark, sjöar, vattendrag eller avlopp.

För farligt avfall gäller

- att olika typer av farligt avfall förvaras separerat och inte blandas med varandra, inte förvaras tillsammans med annat avfall eller med andra ämnen och material
- att det förvaras i tät behållare som inte påverkas av innehållet
- att behållaren för det farliga avfallet märks upp med "farligt avfall" och typ av avfall
- att flytande farligt avfall förvaras invallat och har påkörningsskydd

Du är också skyldig att

- för varje typ av farligt avfall anteckna var avfallet har producerats
- anteckna datum för borttransport
- anteckna transportsätt
- anteckna vem som transporterar bort avfallet
- anteckna avfallets vikt i kilogram
- anteckna mottagare och den plats där avfallet ska hanteras på annat sätt än transport eller omlastning
- se till att det upprättas ett transportdokument med uppgifter om avfallsslag och avfallsmängd, datum för transport, från vilken plats avfallet hämtas och till vilken plats det transporteras, vem som är transportör samt vem som är lämnare och slutlig mottagare

Uppgifterna ska antecknas innan borttransporten påbörjas och sedan sparas i minst tre år.

Rapporteringskyldighet till avfallsregister

Senast två dagar efter transporten av det farliga avfallet ska du elektroniskt skicka in anteckningarna om det farliga avfallet till Naturvårdsverkets avfallsregister. Mer information om detta finns på Naturvårdsverkets hemsida.

Kemiska produkter

Används eller hanteras kemiska produkter i verksamheten ska du se till att det inte finns risk för läckage som kan nå dag- och grundvatten, mark, vattendrag eller golvavlopp. Produkterna ska även förvaras på ett säkert sätt.

Ansvarsfull hantering

För att uppnå detta behövs skyddsåtgärder vidtas.

- säkerhetsdatablad ska finnas för samtliga kemikalier samt vara lättillgängliga för personalen på byggarbetsplatsen
- kemikalierna ska stå invallade
- rutin ska finnas för att hantera spill och olyckor. Där ingår tillgång till exempel absorptionsmedel för att ta upp spill samt beredskap för att täta brunnar och avlopp
- förvara kemiska produkter inlåsta när arbete inte pågår



Begränsa användning av skadliga kemikalier

Inom EU har man tagit fram regler för begränsningar av kemiska ämnen. Detta regleras utifrån den så kallade Reach- förordningen. Kemikalieinspektionen har information på sin webbplats. Du kan också hitta information på europeiska kemikaliemyndighetens, Echas, webbplats.

Rutiner vid olycka

Det är viktigt att det finns rutiner framtagna för att hantera ett utsläpp eller andra oförutsedda händelser som kan påverka människors hälsa eller miljön. Dessa rutiner ska ingå i verksamhetens egenkontroll.

- kontakta alltid räddningstjänsten vid större utsläpp
- kontakta även Sundbybergs stads miljöenhet på 08-706 66 00 eller mhs@sundbyberg.se
- spill ska omedelbart hanteras, till exempel genom att det läggs ut absorptionsmedel. Upptaget spill ska sedan tas om hand och i många fall hanteras som farligt avfall
- dokumentera händelseförloppet
- följ upp i efterhand vad som skett och hur situationen hade kunnat undvikas. Var det några rutiner som fungerade bra eller inte fungerade?

Arbetsmaskiner och fordon

Vid uppställning av arbetsmaskiner och fordon är det viktigt att du väljer en lämplig plats där eventuellt läckage av oljor och drivmedel kan samlas upp så att de inte förorenar mark och vatten.

Tankning, service, reparationer och rengöring av arbetsmaskiner och fordon ska utföras på en sådan plats och på ett sådant sätt att spill av till exempel oljehaltig vätska kan begränsas, omhändertas som farligt avfall eller samlas upp med hjälp av oljeavskiljare. När du väljer drivmedel, oljor, smörjmedel och andra kemiska produkter ska du välja den minst skadliga produkten där det är tekniskt möjligt.

Buller

Buller är ett önskat ljud som kan ge ohälsa. För att minska buller till omgivningen behöver du skaffa dig kunskap om och begränsa bullret från byggverksamheten.

Åtgärder för att minska buller

Buller från byggplatser och andra verksamheter beror framförallt på vilka arbeten som utförs och vilka maskiner som används. För att minska bullret ska du planera arbetet, skärma av bullrande moment samt anlägga transportvägar för bortforsling av schakt- och sprängmassor och tillförsel av byggnadsmaterial på lämpligt sätt. Det är viktigt att omgivningen, till exempel närboende, i god tid informeras innan bullriga moment genomförs.

Beräkna och mäta buller samt gällande riktvärden

Vid en byggplats kan bullerberäkningar eller bullermätningar och omgivningskartläggning behöva göras för att ta fram underlag för bedömning av störningspåverkan på omgivningen.

Riktvärden för buller från byggplatser hittar du i Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggplatser, NFS 2004:15.

Sök polistillstånd för bullrande arbetsmoment på offentlig plats. Stenkrossning, schaktning, pålning och liknande bullrande arbetsmoment får inte ske utan polismyndighetens tillstånd på offentliga platser. Detta framgår i Sundbybergs stads lokala ordningsföreskrifter.

Luftföreningar

Damm uppstår ofta vid byggverksamhet, industri, vägar med mera och kan vara hälsoskadligt. Vid byggverksamhet kan damning minimeras och förebyggas genom val av arbetssätt och utrustning. Det kan också vara lämpligt att vattna grus- och sand vid torr väderlek. Enligt lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa i Sundbybergs stad är tomgångskörning tillåtet i maximalt 1 minut. Undantag finns för om motorn behöver vara igång för att driva en annan anordning på fordonet som inte avser uppvärmning.

Mer information

Om egenkontroll och avfall: Se Naturvårdsverkets webbplats www.naturvardsverket.se.

Där hittar du också användbara föreskrifter: Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggplatser, NFS 2004:15

Avfallsförordning (2020:614)

Om kemiska produkter: Se Kemikalieinspektionens webbplats www.kemi.se samt Europeiska kemikaliemyndigheten www.echa.europa.eu

Kontaktuppgifter till miljöenheten:

E-post: mhs@sundbyberg.se

Telefon: 08 - 706 66 00

Måndag kl. 13:00 - 15:00

Torsdag kl. 14:30 - 16:30

Fredag kl. 9:00 - 11:00

* Telefontiderna gäller inte på klämdagar eller vardag före röd dag.